Poštnina plačana v gotovini. IZHAJA VSAK TOREK, ČETRTEK IN SOBOTO. Cena posamezni številki Din 1·50.

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici. Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

LETO X. Telefon št. 2552. LJUBLJANA, 22. marca 1927. Telefon št. 2552. ŠTEV. 32.

Narodna banka in zahteve Slovenije.

Na občnem zboru Narodne banke v Beogradu, koji se je vršil, kakor smo o tem že poročali, dne 6. t. m. je predsednik Ljubljanske kreditne banke g. dr. P. Defranceschi tolmačil želje slovenskih gospodarskih krogov z naslednjim govorom:

»Narodna banka je uvedla na prošnjo naših gospodarskih organizacij posebne kredite za obrtnike. Kreditni kontingent za Slovenijo znaša sedaj 1,000.000 Din, na posameznega obrtnika po 5000 Din.

Ako prav so kreditni zneski skupno in posamezno zelo skromni, je naše obrtništvo pozdravilo ta hvalevreden ukrep Narodne banke z velikim zadoščenjem in globoko hvaležnostjo, saj je spoznalo v tej napravi dobro voljo našega glavnega denarnega zavoda in njega globoko umevanje potreb obrtnega stanu.

Z radostjo poročam, da so moje informacije o uporabi kreditov zelo ugodne ter sem prepričan, da se kmalu spozna v obrtništvu napredek, kakršnega si je želela Narodna banka ob dovolitvi omenjenih kreditov.

Ker je naše obrtništvo, ki je organiziralo v 250 zadrugah 24.000 članov, v polni meri izpolnilo pričakovanje Narodne banke, upam, da se me ne more dolžiti predrznosti, ako prosim slavno upravo, naj blagovoli posvečati kreditom te vrste svoje trajno blagonaklonjenost s tem, da po možnosti omenjene kredite primerno zviša ter določi posamezen delež na 10.000 Din, ali pa dovoli, da more dobiti posamezni dva deleža po 5000 Din. Obrtništvo pa tudi prosi, naj bi se postopanje ob dovoljevanju kreditov skrajšalo in določil tak način, kakor je v navadi pri trgovskih in industrijskih kreditih.

Naša trgovska in industrijska podjetja trpe pod ojstro konkurenco inozemstva, ki daje svojim podjetjem najcenejši kredit v svrho, da ob tej hudi gospodarski krizi, ki je zavladala ne samo v naši kraljevini, marveč po vesoljnem svetu, izrinejo naše domače proizvode in jih nadomeste z lastnimi.

Radi tega je brezdvomno potrebno, da se zaščiti naše gospodarstvo ne samo s carinskimi sredstvi, prijoritetnimi pravicami pri državnih nabavah, marveč tudi z znižanjem obrestne mere, radi česar si dovoljujem prositi, da blagovoli ugledna uprava Narodne banke nadaljevati v tem pogledu započeto akcijo, ostati i v naprej v stalni zvezi z denarnimi organizacijami države, dajati le-tem eventualno potrebno podporo napram onim zavodom, kateri se ne bi hoteli priključiti znižanju obrestne mere itd.

Trgovini in industriji blagovoli slavna uprava Narodne banke dovoljevati po možnosti čim višje direktne kredite in le-te olajšati s tem, da se zadovoljuje s podpisom samo enega garanta.

Nadalje bi bilo želeti, da uvede tudi Narodna banka po zgledu drugih notnih bank lombard efektov na kratke roke vsaj za državne obligacije in druge privatne pupilarno-varne založnice.

Istotako prosim slavno upravo, da zasleduje s posebnim zanimanjem vprašanje izvoznih kreditov ter razširi svoje delovanje ne samo na žito, moko itd., marveč tudi na les, papir, kemično industrijo, vino, hmelj itd.

Ker prihajajo v našo državo po izvozu velike svote inozemskih valut in deviz, s čimur se pospešuje ugodna stran naše trgovske bilance, je največje važnosti za celo državo, da kolikor možno povečamo naš izvoz.

V svesti sem si, da je izpolnitev teh želja v mnogem pogledu težavna, a uverjen sem, da bo izvrstno vodstvo Narodne banke znalo zadovoljivo rešiti to vprašanje in pomoglo, da bo nižja obrestna mera dejansko prihajala v korist naši trgovini in industriji.

Ugledni zbor! Imel sem čast, omeniti, kako visoko razvita je stanovska organizacija naših obrtnikov in trgovcev. Razumljiva je želja teh organizacij, da bi bile zastopane po svojih predstavnikih v cenzurnih odborih Narodne banke v Ljubljani in Mariboru. Čast mi je, to željo sporočiti slavni upravi v primerno presojo.

Besede g. dr. Defranceschija so našle med zborovalci splošno soglasno odobravanje.

Carinska anketa v Mariboru.

Na poziv Zbornice za trgovino, obrt in industrijo se je vršila dne 15. t. m. v Gremiju trgovcev v Mariboru anketa, na kateri se je razpravljalo o raznih pritožbah interesentov radi neprilik pri carinjenju osobito poštnih paketov. Poleg zborničnega delegata so bili navzoči: za trgovski gremij načelnik g. Weixl in tajnik g. Zidanšek, za carinarnico upravnik g. Bogner in revizor g. Dabinovič, za poštno carinarnico predstojnik g. Irgolič, dalje interesenti gg. Strass, Rosina, Feldin, Fric, Hutter, Rosner in Pintar in Majer.

Uvodoma je zbornični delegat omenjal pripravljenost upravništva glavne carinarnice, da se interesentom po možnosti kar najbolj ustreže, s strani interesentov pa se pričakuje, da skušajo delo carinskim organom kar najbolj olajšati in ne komplicirati. Navajal je konkretne primere pritožb mariborskih trgovcev ter ugotovil vzroke, ki so po mnenju carinarnice krivi raznim nedostatkom.

Na podlagi pojasnil in predlogov s strani interesentov in zastopnikov carinarnice in pošte se je končno ugotovilo:

1. Treba je razširiti prostore za carinsko manipulacijo na mariborski pošti, ker dosedanji onemogočajo redno in ekspeditivno poslovanje poštnocarinskega uradništva.

2. Nujno potrebno je, da dobi Maribor posebnega carinskega kemika, kojemu se mora dati na razpolago potrebna laboratorijska oprema, da se bodo analize mogle izvrševati brez zadržka. Prejšnjemu kemiku je bilo delo onemogočeno osobito ker v kemičnem preizkuševališču ni imel na razpolago zadostnih laboratorijskih sredstev. Zato je že po nekaj dnevi odšel iz Maribora.

3. Interesenti naj opozarjajo svoje inozemske dobavitelje, da bodo napovedi (deklaracije) za poštne pošiljke izpolnjevali točno in popolno, da s tem olajšajo poslovanje pri carinjenju. Sedaj so te napovedi proti predpisom in pomankljivo izpolnjene, tako da carinskim organom ni mogoče že na podlagi njihovih podatkov ugotoviti blago, kar povzroča mnogo nepotrebnega in zamudnega pregledovanja. Ako se pošilja blago, osobito tekstilije, pri katerih je treba računati z analizo, naj se pošiljalec opozori, da priloži vsaki pošiljki vzorec za analizo. Pošiljalce je nadalje opozoriti, da razne vrste blaga razvrste in paketirajo v pošiljkah tako, da omogočijo carinskim organom čim hitrejši pregled.

4. Uprava carinarnice bo skrbela, da bode manipulativno osobje pri pregledu notranje ovitke in škatlje odpiralo tako, da se ne raztrgajo ali drugače poškodujejo. Skrbela bo, da bode carinsko uradništvo pisalo čitljivo ter mu priporočala, da se iz praktičnih razlogov poslužuje latinice.

5. Poštni paketi se bodo dostavljali tako, da se da stranki dovolj časa za vpogled dokumentov ter prilika, da v primeru napak v klasifikaciji prejem pošiljke radi popravka pogreške zavrne. Postopalo naj bi se analogno kakov v Ljubljani. Računske pogreške se bodo mogle popraviti tako, da stranka perijodično napravi kumulativno prošnjo za več pošiljk.

6. Opozoriti je interesente, da se na poziv carinarnice redno odzivajo in da v primerih, ko imajo kako pritožbo ali žele kakega pojasnila, konzultirajo gospoda upravnika in revizorja.

7. Nujno potrebna je ustanovitev carinskega biroa, ki bi ustvaril stalno enotno prakso pri tarifiranju.

8. Predpisi o ležarini naj bi se izpremenili v toliko, da bi se v ležarinski rok ne vštele nedelje in prazniki.

Sklenilo se je, da bo gremij trgovcev opozoril svoje interesente, da se bodo držali ugotovljenih smernic, ki naj bi odpravile vzroke raznim pritožbam, obenem pa se naproša zbornico, da podpira akcije, ki so potrebne, da bo mogla mariborska carinarnica poslovati čim ekspeditivnejše.

TAKSA ZA PRODAJO STRUPENIH STVARI.

Za dovolitev privatnim osebam, da imajo in prodajajo v svojih obratih strupene stvari, pobirajo politične oblasti pri izdajanju dovoljenj takso po 1000 Din. Generalna direkcija davkov je zaznala, da mnoge osebe prodajajo strupene stvari brez dovoljenja, vsled česar ludi niso plačale gornje takse. Naročila je torej političnim oblastvom in finančni kontroli, da izvedejo v tem oziru strogo revizijo in kaznujejo osebe, ki prodajajo strupene stvari, a niso plačale takse, s trikratnim zneskom redne takse.

* * *

UKINJENA IZVOZNA OMEJITEV V ITALIJI.

Italija je z naredbo z dne 20. februarja 1927 od 3. marca 1927 dalje ukinila izvozno prepoved za neizluščen riž.

* * *

IZPREMEMBA AVSTRIJSKEGA POŠTNEGA REDA.

Avstrijska vlada je z razpisom, ki je bil objavljen dne 23. februarja t. l., razveljavila ono določbo poštnega reda, po kateri se morajo tiskovine, za katere se plačuje poštnina za tiskovine, označiti kot tiskovine poleg naslova.

* * *

FRANCOSKO POSOJILO RUSIJI.

Ruska vlada je s posredovanjem svojega pariškega trgovskega zastopstva začela pogajanja z vrsto trgovskih in industrijskih tvrdk o dovolitvi kredita v znesku 50 milijonov rubljev za ruska naročila. Francoska vlada pa zavzema odklonilno stališče in ne dovoli posojila, dokler ne bo sovjetska vlada priznala predvojnih dolgov in ne bo začela z odplačili ter dokler ne bo francoskim državljanom povrnjeno konfiscirano premoženje oziroma dokler ne bodo dobili odškodnine zanj.

Pogledi na gospodarsko leto 1926.

(Konec.)

Zbornica mora kot poklicana zastopnica trgovine, industrije in obrta v Sloveniji biti ne le tolmačica želj in potreb svojih interesentov, marveč se mora v principialnih vprašanjih zavedati dejstva, da je ona poklicana biti tudi vodnica trgovine, industrije in obrta ter da mora kot taka presojati vprašanja danes, ko smo v svoji državi in sami sodelujemo pri urejanju najvažnejših poslov, raz višje nego zgolj lokalno stališče, pa se po potrebi postaviti tudi na stališče, da višji gospodarski interes zahteva včasih drugo pot in druga sredstva, nego se smatrajo za prava v krogu lokalnih interesentov.

Dasi nudi završeno leto 1926. po svojih dogodkih dovolj razlogov za neugodne ugotovitve pri nas in še bolj drugod, je objektivnemu opazovalcu, ki motri gospodarske pojave raz višje stališče, treba zapisati kot všečen aktivum dejstvo, da začenja po prepomembnih sestankih vodilnih državnikov v Švici in Franciji razdobje zdravega sporazuma med vodilnimi državami. Pri tem so v mnogem pogledu odločilno sodelovali gospodarski vidiki in ekonomske potrebe. Za oceno celokupnega gospodarskega položaja naše države je posebne važnosti dejstvo, da so v preteklem letu pričeli dogovori za ureditev naših obveznosti napram velikim inozemskim upnikom. Ureditev teh vprašanj prvoredne važnosti more samo ugodno delovati na razpoloženje velikega inozemskega kapitalnega trga tako napram naši državi kot taki kakor tudi proti potrebam našega javnega in zasebnega gospodarstva.

Pod neodoljivim pritiskom, da branimo, kar imamo, v obstoječih razmerah brezdvomno trpi incijativnost ali najprvo je treba živeti, potem šele predlagati in delati reforme.

V zvezi z izvršenimi zborničnimi volitvami, ki so dolge mesece nalagali zborničnemu uradu naporno in težko delo, pripravljamo izven pričujočega poročila o glavnih akcijah statistiko, ki pokaže zanimiv pregled o tem, kako je porazdeljena v posameznih krajih naše Slovenije trgovina, obrt, industrija, denarstvo po svojih glavnih strokah.

Na domačem in tujem trgu se ostri konkurenčni boj, pa je gledati slehernemu gospodarju, da čim racionalneje uredi svoj obrat. Kdor se hoče obdržati, mora gledati da poceni proizvodnjo z izmanjšanjem proizvajalnih stroškov. Pri produkcijskih stroških so važen element dajatve za davke in javna bremena pa prispevki za socijalne naprave. V posebnem zaglavju posvečamo davkom in javnim bremenom potrebno pozornost, ker so te dajatve, kakor nazorno kažejo naši izkazi, za naše gospodarje po svoji tehtovitosti tako težke, da preti mnogim obratom nevarnost omaganja. Zategadelj so zahteve po reformi in po izenačenju davkov stvarno utemeljene. Tudi vprašanju socijalnih naprav mora zbornica posvečati trajno pozornost, ker ne potihnejo pritožbe o dragi in neracionalni upravi ter je obremenitev po občnem mnenju gospodarskih krogov v toliki izmeri nezmagljiva. Zbornica nikakor ni nasprotna socijalnim napravam, ki morajo preudarno urejene in upravljane, v veliki meri bla-

žiti interesna nasprotstva v gospodarskem življenju. V gospodarskem svetu so pa danes prilike tako težavne in je nevarnost za obstoj tolika, da gospodar in delojemalec nepogrešno potrebujeta mirnih prilik v obratu, ako hočemo najti srečno pot iz današnjih zadušnih sotesk. Prav v skrbi za ohranitev socijalnih naprav se mora težiti na eni strani za tem, da so bremena za socijalne naprave zmagljiva, na drugi strani pa, da zavarovancem v istini v primeru potrebe nudijo pomoč. Kdor pozna dejanske prilike v naši državi, bo rad pritrjal naziranju, da bi pretirana obremenitev in slabo gospodarstvo mogle postati nevarne celi napravi. Take eventualnosti ne bo želel ne preudaren gospodar ne oprezen socialni politik.

Preteklo leto za gospodarske kroge ni bilo zadovoljivo. Naša vnanja kupčija je imela velike težave ob razpečavanju domačih produktov. Vzroki leže na eni strani v dejstvu, da produkcija narašča in se množe ponudbe, pa je v očigled opešane kupovalne sile in oslabljene konjukture ostra tekma na vseh trgih. Za naše agrarne in gozdne produkte neugodno učinkuje dejstvo, da se cene na velikih trgih ob rastoči produkciji gibljejo v smeri navzdol. Neugodno je učinkovalo tudi valovanje valute na za nas važnih tržiščih, kjer so cene, kakor v Italiji, rade ostajale odpornejše nego valuta. Slabilno upliva na naš izvoz tudi okolnost, da skušajo v deželah, kjer so naši odjemalci, zadrževati naš uvoz z administrativnimi merami v korist domače proizvodnje. Tako vidimo, da se naša trgovinska bilanca slabša navzlic temu, da izvozne količine naraščajo v mnogih predmetih. Prav zaradi gospodarske krize, ki greni kupčijskim krogom življenje tudi drugod, je pritisk vnanje ponudbe na naše domače trge nenavadno velik, pa se morejo naši domači producenti v težki borbi držati samo, če močno popuščajo pri cenah za svoje blago. V preteklem letu je bilo vsled slabega vremena in povodnji mnogo bridkih udarcev za naše kmetovalce. Poplave so napravile kmetijstvu kakor obrtnim in trgovskim podjetnikom mnogo težke škode. Uničile so dragocene ceste in mostove, kar trdo ovira promet. Osobito v lesni stroki je pri nas ugotoviti v preteklem letu velike škode, ki so tem neprijetnejše, ker poleg uničenja naprav in blaga motijo za daljšo dobo obratovanje često prav ob času ugodnega razpoloženja na merodajnih trgih. Dasi v celoti v naši državi letina ni bila neugodna, je za Slovenijo ugotoviti žalostno dejstvo, da pridelek v preteklem letu nikakor ni zadovoljil in so bili mnogi okraji naravnost strašno prizadeti. Slabo vreme je neugodno učinkovalo na pridelek naših glavnih kmetijskih pridelkov, pa je posebno neugoden uspeh preteklega leta za naše vinorodne kraje. V takih prilikah je seveda položaj našega kmetovalca, ki je za domačo kupčijo, pa tudi za gotove izvozne stroke odločilne važnosti, prav posebno nevšečen in tegoben. Posledice opešane kupovalne sile kmetskega prebivalstva se le preživo kažejo v slabih kupčijah naše trgovine in obrti. Meščanski sloji v Sloveniji morajo zadnja leta najskrbnejše obračati svoje dohodke in so vsled tega pičli odjemalci in redki naročniki, pa je trgovec in obrtnik v časih, ko gre meščanu in kmetovalcu trda, prisiljen mnogo blaga dajati na upanje. Plačilni pogoji so se v zadnjem letu tudi v kupčiji na debelo močno poslabšali. Trgovina na debelo je ob slabi konjunkturi v splošnem in ob mnogih konkurzih in ustavitvah plačil tem težavnejša, ker se trgovske menice dado le redko in s težavo dobiti. Kupčijskim krogom v težkih gospodarskih prilikah dela težave tudi okolnost, da sodno poslovanje ne teče tako naglo, kakor je potrebno za kupčijske sloje. V takih odnošajih je razumljivo, da je v trgovskih krogih vedno večji interes za razsodišča. V takih prilikah je v zadnjem letu poslovanje razsodišča pri Ljubljanski borzi za blago in vrednote hitro naraščale.«

Za lepo uspelo delo, ki vsebuje toliko dragocenega in skrbno zbranega statističnega materiala, bo moral vsak gospodar, ki dobi knjigo v roke, izreči naši Zbornici za trgovino, obrt in industrijo odkrito priznanje z željo, da bi tako tudi nadaljevala.

Občni zbor Kmetske posojilnice.

47. redni občni zbor »Kmetske posojilnice ljubljanske okolice, reg. zadr. z neom. zav. v Ljubljani« se je vršil dne 17. marca 1927. V stalnem, krepkem napredku tega najstarejšega, čisto slovenskega zavoda v Ljubljani se javlja predvsem povišek hranilnih vlog, ki so dosegle ob sklepu leta 1926 126,835.622·31 dinarjev, ter prirastle v primeri s stanjem 31. decembra 1925 za 27,808.681·66 dinarjev. Radi ugleda in zaupanja v zavod je to pač razveseljivo, ali iz poročila ravnateljstva posnamemo, da je v tem prirastku hranilnih vlog še vedno v veliki meri zapopaden obratni kapital vseh panog domačega gospodarstva, ki še ni moglo vsled splošno znanih neprilik dospeti do novega razmaha.

Zvest svojim tradicijam in v svesti si svojega poklica in dolžnosti je zavod izdatno prispeval k ozdravljenju domačega gospodarstva. V podkrepilo in zaščito slednjega je stalno in znatno zniževal obrestno mero pri kreditih, dasi se obrestna mera vlog ni zniževala, ter ni brezobzirno omejeval in terjal posojil. Vsled kulantnih kondicij se je posrečilo zlasti v zadnjem trimestru in največ s kratkoročnimi krediti dvignili stanje posojil na 101,407.859·89 Din. Vsled tega se je sicer med letom višje stanje naloženega denarja prehodno znižalo ob sklepu leta na 19,853.250·99 Din.

Upravno premoženje je narastlo na 130,868.468·05 Din, rezervni zakladi pa so se zvišali po pripisu dotacij iz novega čistega dobička na 3,143.430·11 Din. Po izvedbi na občnem zboru sklenjene valorizacije nepremičnin se dvignejo rezervni zakladi še za 3,086.677·68 Din, ter dosežejo 6,230.107·79 Din.

Število deležnikov se je zvišalo na 4755.

Portfelj vrednostnih listin se je znižal na 7,101.119·—Din. Že pred leti so izbrisani v njem vsi avstrijski in ogrski efekti in vsebuje le solidne domače papirje.

Vsled izdatnega znižanja obrestne mere pri kreditih, visoke vsote mobilnega denarja in po strogo izvršenih odpisih izkazuje čisti dobiček 478.420·99 Din, od katerega se je za dobrodelne namene votiralo 70.000·— Din. Za enake namene je zavod tudi med letom daroval večje zneske, zapopadene v upravnih stroških. Med drugim je naklonil ob zadnji vremenski katastrofi domačim poplavljencem v splošni sklad 20.000·— Din. Podpiral je tudi posamezne ponesrečence ter dolžnikom iz prizadetih krajev odpisoval obresti.

Ponovno izvoljeni upravni odbor se je konstituiral nastopno: Andrej Šarabon, veletržec in posestnik v Ljubljani, predsednik; Feliks Stare, veleposestnik in tovarnar na Kolovcu, podpredsednik; Avgust Jenko, posestnik, Saša Knez, veletržec in Alojzij Vodnik, posestnik, vsi v Ljubljani; člani načelstva. Ivan Rus, posestnik na Grosupljem, Josip Šušteršič, župan in posestnik v Seničici, in Matija Dolničar, posestnik v Šmartnem ob Savi, člani nadzorstva.

Fr. Zelenik:

Komisijska kupčija.

Kdor kupuje ali prodaja, bodisi obrtoma ali samo ob danih prilikah blago, vrednostne papirje in drugo v svojem imenu, toda po naročilu in za račun druge osebe, vrši komisijsko kupčijo ter je opravnik ali komisijonar svojega poveritelja ali komitenta.

Kakor reden trgovec, tako mora tudi opravnik vršiti svoje posle z vestnostjo rednega trgovca in gledati na koristi svojega poveritelja. Če mu povzroči s svojo površnostjo škodo, je zanjo odgovoren. V slučaju, da kake kupčije ne more izvršiti točno po naročilu, mora to javiti poveritelju in počakati na novo naročbo. Le v slučaju, da je blago lahko kvarljivo ali je nastala v blagu taka izprememba, da preti blagu hitra pokvara, tedaj postopa opravnik po svojem preudarku.

Kedar se ni kaj drugega dogovorilo, pripada poveritelju razlika cene, če je opravnik izvršil kupčijo po ugodnejši ceni kot limitirani ceni; n. pr. prodajna cena je bila določena na 60, opravnik pa je prodal po 65, ali nakupna cena je bila omejena na 80, opravniku pa se je posrečilo nakupiti po 70. Ako pride blago na naslov opravnika pokvarjeno ali v neredu, tedaj mora opravnik zahtevati od prevoznika, da se ugotovi stanje pošiljke z zapisnikom pred prevzemom, sicer bi trpel škodo opravnik sam.

Za vse izvršene kupčije pripada opravniku opravnina ali provizija, če si ni izgovoril za svoj trud le ali tudi razlike v ceni. Opravnina mu pripada tudi od tistih kupčij, ki bi se po krivdi poveritelja ne izvršile. Na vsak način ima opravnik pravico do povračila vseh troškov in izdatkov, ki jih je imel s kupčijami in posli po nalogu poveritelja.

Komisijsko blago ne spada v konkurzno maso opravnika.

Naš kredit v inozemstvu.

(Slučaj Slavenske banke).

Koncem septembra t. j. je bila objavljena nad premoženjem Slavenske banke takoimenovana »prepoved odlujitve« ter postavljen poseben komisar. No, sedaj je že minilo nekoliko mesecev, a stvar se še ni premaknila z mrtve točke. Sicer se je z več strani poskušalo, da se doseže sprejemljiv aranžman, toda rezultat je bil vedno negativen. Celo minister za trgovino je sklical vse zainteresirane osebe na konferenco radi sanacije te banke, ali vsaj radi njene tihe likvidacije, pa jim je pri tem stavil tudi nekak ultimatum petih dni, da se medsebojno sporazumejo o višini participiranja vsakega poedinca. Ko je teh pet dni minilo, je položaj ostal isti, razven da moramo zaznamovati novo blamažo na račun tedanjega ministra za trgovino.

Težava sanacije ali tihe likvidacije Slavenske banke leži v tem, da ni samo izgubljena cela delniška glavnica v iznosu 100 milijonov dinarjev in celi rezervni fond 15 milijonov dinarjev, temveč da tudi primanjkuje 60 milijonov dinarjev za upnike, tako da bi — poleg odpisa cele delniške glavnice in rezervnega fonda — morali 60 milijonov dinarjev pridati oni, kateri imajo ali bi morali imeti največ interesa, da se tak aranžman doseže, ker v nasprotnem slučaju ne bi drugega preostajalo kot otvoritev konkurza. Z ozirom na to, da se zadnjih šest mesecev sploh ni dosegel aranžman, se bojimo, da je konkurz neizbežen, ker sodišče ne bo in ne more vsak mesec znova odlagati definitivno rešitev. Take odložitve imajo pomen samo takrat, če je kaj izgleda na aranžman; ali te morajo prenehati takoj, kakor hitro se prepričamo, da zadeva sploh ne napreduje.

Konkurz tako velikega denarnega zavoda kakor je Slavenska banka bo zelo občutilo naše gospodarstvo, v prvi vrsti gospodarstvo Slovenije, ki je bila pri tem zavodu najbolj angažirana. Izguba 100 milijonov delniške glavnice, četudi ta zadene delničarje, ki so precejšen del svoje imovine imeli vloženo v teh delnicah, vendar ni tako strašna, kot izguba onih 60 in celo več milijonov, katere bodo morali pretrpeti upniki. Medtem ko je delničar vsaj deloma spekulant in mora vsled tega tudi nositi riziko, bi moral upnik, ki računa samo na stalno obrestovanje svoje vloge, imeti mnogo manjši riziko kot delničar. Med upniki, gotovo pa med vložniki na knjižice, se nahajajo taki, ki izgubijo vse svoje prihranke, edino svojo materijalno oporo v težkih dnevih. Konkurz Slavenske banke bodo občutile v Sloveniji celo občinske hranilnice in propad dobrega dela tega premoženja bo privedlo v težave nekatere hranilnice, ki so vlagale v Slavensko banko denar svojih vlagateljev. V drugih državah, kjer vlada vodi več računa o potrebah gospodarstva, bi se storili vsi potrebni koraki, da se najde aranžman in da se odvrne konkurz, ki ne samo direktno zadene najširše sloje, temveč tudi slabo deluje na vse gospodarstvo, ker ubija vero v naše denarstvo tako v inozemstvu, kakor tudi pri nas samih. Pri nas se pa razven že navedenega neresnega poizkusa ministra Krajača ni ničesar storilo, da se odkloni katastrofa, če tudi bi močnejša intervencija s strani vlade gotovo lahko dovedla do rezultata. Znano je, da uprava Slavenske banke ni bila vedno v najboljših rokah in bi se gotove pogreške prav lahko porabile kot prisilno sredstvo v svrho dosege aranžmana, to je da se spravi skupaj svota, ki je potrebna za provedbo likvidacije. Končno pa je treba rešiti samo to vprašanje, kdo bo tisti, ki bo dal svoto, potrebno za plačanje vseh upnikov.

Pri taki katastrofi je naravno, da se vsiljuje človeku kot prvo vprašanje, kdo je krivec sedanjega stanja in kdo bo v slučaju otvoritve konkurza moral nositi materijalno, a event. tudi kazensko odgovornost? Medtem, ko se je do sedaj enoglasno smatralo, da glavna krivda leži na onih, ki so banko upravljali, in ko se je dosedaj od njih zahtevala povrnitev vse škode, se je zadnji čas slišal nov glas: pojavila se je brošura, katere pisec si stavlja za nalogo, da pokaže, kako faktični upravitelji Slavenske banke niso nili najmanje krivi za njene izgube ter dokazuje, da vsa krivda leži na dunajski Länderbanki in na Trboveljski premogokopni družbi in da morata ta dva pokriti vso škodo, nastalo radi poloma Slavenske banke. Žal moramo takoj na prvi pogled sumiti v resnost te brošure radi njene anonimnosti, a tudi vsled tega, ker se je brošura razdelila samo med one osebe, na katere se je hotelo vplivati v kakršnikoli meri. »Man merkt die Absicht und man wird verstimmt«. Ali šalo na stran, ni ravno potrebno biti verziran pravnik, da se že na prvi pogled mora priti do prepričanja, da ta brošura zastopa stališče, ki je nevzdržno.

Bistvo delnic leži v tem, da se omejuje samo na svoto, označeno na tej delnici, t. j. da ji preti nevarnost event. izgube te svote, ne more pa biti govora o nekih nadplačilih, ali o pokritju izgub, ki prekoračujejo višino delniške glavnice; ne more se niti s pomočjo največje sofistike skonstruirati zaključka, da sta Länderbanka in Trboveljska premogokopna družba odgovorna za vse izgube Slavenske banke in to samo vsled tega, ker sta v gotovih momentih imele v svojih rokah večino delnic Slavenske banke. Četudi so razni Rotterji, de Sezi in drugi ravnatelji Länderbanke bili člani ravnateljstva Slavenske banke, vendar je absurdna predpostavka, da je ta odgovorna za izgube Slavenske banke. Ti gospodje so namreč bili izbrani na glavni skupščini Slavenske banke, a naše delniško pravo ne pozna delegacije v ravnateljstvo ali upravo kake delniške družbe. Ravnatelji Länderbanke so mogli storiti največje nekorektnosti, so za to samo oni osebno odgovorni, kazensko in civilno, no v nobenem slučaju Lnderbanka kot taka, pa četudi so bili izvoljeni v upravo banke samo vsled tega, ker je imela Länderbanka večino delnic. Vprašali smo strokovnjake - juriste o tej anonimni brošuri in vsi so mišljenja, da je celo strašno kaj takega napisati v namenu, da bi se po strankotih zastopale teze, ki so v dijamentralnem nasprotju s principi delniškega prava in zakona. Mnenja so, da ima ta brošura samo namen, da sodišče zavede na krivo pot in da uspejo pravi krivci uteči svoji odgovornosti.

Nas tu ne interesira vprašanje, če bo sodišče pozvalo celo na kazensko odgovornost one, ki so s svojim delom zakrivili, da bodo deloma delničarji, deloma upniki izgubili čez 170 milijonov dinarjev in če se bo sploh poskušalo z zasego privatnega premoženja teh oseb pokriti vsaj deloma škodo in izgubo banke. Poznamo že nekoliko podobnih slučajev, pa še nikogar se ni pozvalo na odgovornost, tako da vlada v širokih slojih prepričanje, da velja odgovornost pred sodiščem samo za manjše prestopke, medtem ko se za zločine že najde način, da se stvar potlači. »Die Kleinen hängt man auf, die Grossen lässt man laufen«. Ne interesira nas tudi vprašanje, kako se bo povrnila škoda onim najsiromašnejšim slojem, ki so svoje premoženje vložili v Slavensko banko in ki so enostavno prevarani. Mi se hočemo tu baviti samo z vprašanjem

morale v našem gospodarskem življenju in posebno z našimi odnošaji do inozemstva, za katere je ta anonimna brošura jako dobra ilustracija. Svrha te anonimne brošure je, kot smo že rekli, da prepriča sodišče o edini krivdi Länderbanke in Trboveljske premogokopne družbe v slučaju Slavenske banke in da se mora ti dve prisiliti, da dodasta svoto, potrebno za tiho likvidacijo. Medtem smo vsi prepričani, pa se to tudi javno prizna, da v stvari Slavenske banke ni bil nikdo bolj prevaran kot Länderbanka oz. TPD. Länderbanka je pri svojem angažmanu pri Slavenski banki prevzela 400.000 delnic po 130 Din tako, da je vplačala efektivno 52,000.000 Din, katere je sedaj izgubila do poslednje pare. Pozneje je svoje brezvredne delnice obesila na vrat svojemu podjetju TPD; ali to je vprašanje, ki zamore neposredno interesirati samo delničarje TPD., kako da je mogla njena uprava prevzeti za drag denar delnice, ki so bile brez vrednosti in ki nimajo ničesar skupnega z rudarskim podjetjem. Dejansko pa je v času, ko se je Länderbanka angažirala pri Slavenski banki, slednja že izgubila večji del svoje delniške glavnice, ker so bili angažmani, ki so privedli do poloma, zaključeni pred časom, ko se je angažirala Länderbanka pri Slavenski banki. Tako so obstojale izgube pri dunajski podružnici in pri podružnici v Buenos Ayres, pri Slovenski banki, pri Slavensko - Amerikanski d. d., pri topilnici Topusko, »Koranitu«, »Metri«, Rade Pašiću, »Detoniji« in drugih pred Länderbanko, vsled česar ta ne more biti odgovorna za te izgube, četudi bi pozneje imela v svojih rokah upravo Slavenske banke. Njej bi se moglo samo očitati, da se je vmešala v posel, ki vodi v siguren prepad. Naglašamo, da po angažmanu Länderbanke ni Slavenska banka nobenih večjih poslov zaključevala, temveč se je omejevala samo na redne posle, ki niso mogli povzročiti poloma. Nezadostna previdnost dunajske banke se zamore opravičiti, ker so takrat na čelu Slavenske banke stale osebnosti v našem gospodarstvu in ni čudno, da se je verovalo njihovim poročilom in izjavam. Tu preneha vse, če se ne bi moglo in smelo zaupati osebam, s katerimi se namerava skupno delovati! V kogar najmanje sumite, ali komur ne zaupate, se sploh ne spuščajte v posel! Svojo neprevidnost pa je Länderbanka drago plačala z veliko izgubo delnic, a tudi z izgubo svojih terjatev, ki znašajo gotovo 50 milijonov dinarjev.

Da nas nikdo krivo ne razume, ne branimo Länderbanke oz. TPD. Nas interesira popolnoma druga stvar. Prepričani smo, da je saniranje našega gospodarstva mogoče samo s pomočjo in s sodelovanjem tujega kapitala, ker bomo edino z dotokom tujega kapitala mogli našo obrestno mero znižati na nivô, ki omogočuje koristno delo. Večkrat smo že do sedaj poskušali obrazložiti in dokazati to naše stališče in smatramo, da se vsi resni gospodarski krogi v naši zemlji strinjajo z nami v tem pogledu. Toda inozemstvo je imelo že do sedaj malo zaupanja v našo državo in v naše javne faktorje ter so tudi nekateri naši gospodarski krogi veliko zakrivili. In kaj se zdaj dogaja? Ker je imela zaupanje v ljudi, ki so stali na čelu uprave Slavenske banke, se je dunajska Länderbanka odločila za investicije deloma s prevzetjem delnic, deloma z davanjem kredita do 100 milijonov dinarjev. A sedaj ne samo, da je ta svota skoraj v celoti izgubljena in da je banka, da rečemo pravo besedo, ogoljufana na ordinaren način, se celo proti njej zahteva sodno preganjanje, češ da je kriva katastrofe Slavenske banke. Krivo je jagnje, da je voda kalna! Izšla je brošura z očividnim namenom in našlo se je pero za tako službo. Pa niti to ni zadostovalo, celo sodišče samo je bilo zavedeno, da vodi preiskavo na eno stran, medtem ko one, katere smatra vsa javnost odgovorne kot glavne in edine krivce, pusti na miru. Sicer se bo sodna oblast gotovo prepričala, da ni na pravem potu, ali med tem bo minilo nekoliko mesecev, mnogo tega se bo pozabilo, mnogo izbledelo in zopet se nikomur ne bo ničesar zgodilo — razen, da bodo upniki izgubili velik del svojih vložkov, morebiti celo edino svoje premoženje. Da bi pa stvar bila bolj sigurna, pa se izdajajo celo anonimne brošure.

Ako se tako postopa s tujim kapitalom, ki se je odločil za večje angažmane v našem gospodarstvu, se moramo vprašati: kdo v tujini bo v bodočnosti sploh še hotel svoj denar vlagati v naše gospodarstvo, če mu preti nevarnost ne samo izgube, temveč tudi difamacije? In da ga na koncu še celo vlačijo po sodiščih! Kakor da nismo v tujini že dosti na slabem glasu in kakor da mi ne potrebujemo mnogo bolj inozemstva, kot pa ono nas. Brez ozira na sramoto, ki je v tem slučaju v največji meri angažirana, ne smemo dopustiti, da nam taki anonimni advokatski desperadosi in skrahirani maherji, ki stoje za njimi, do konca upropastijo vse izglede za saniranje našega gospodarstva in izhoda iz večne krize. **Dr. Ivo Belin.**

Res je dobra in okusna KOLINSKA cikorija naša, prava, domača!

Trgovina.

Zunanja trgovina severoameriških Zjedinjenih držav. Zjedinjene države so lansko leto uvozile za 4431 (l. 1925 za 4327) milijonov dolarjev blaga. Vrednost uvoza se je torej dvignila za 104 milijone dolarjev. Izvoz je v l. 1926 znašal 4808, v letu 1925 pa 4910 milijonov dolarjev. Tako glede uvoza, kakor glede izvoza sta na prvem mestu Kanada in Anglija.

Angleški premog. Zopetna osvojitev angleških premogovnih eksportnih trgov hitro napreduje. Eksport premoga v februarju nam pravi, da se je angleški premogovni industriji posrečila pridobitev prejšnjega gospodujočega položaja na svetovnem trgu. Izvoz v Francijo, Nemčijo in Italijo sicer še ni čisto dosegel eksportnih številk lanskega leta, zato se je pa povečal eksport na Špansko, Portugalsko in Švedsko in se je več kot podvojil eksport na Holandsko.

Trgovina Rumunije. V nasprotju s pasivno trgovsko bilanco leta 1925 je bila rumunska trgovska bilanca leta 1926 izredno ugodna. Poročilo rumunskega finančnega ministrstva pravi: Leta 1926 je znašal uvoz 34.1 milijard lejev (leta 1925 30.09), izvoz pa 38.01 (29.02). Leta 1925 je bila torej bilanca za 1 milijardo lejev pasivna, leta 1926 je bila pa skoraj za štiri milijarde lejev aktivna. Torej zelo povoljen razvoj.

Konkurzni oklic. Razglašen je konkurz o imovini Alojzija Božičnika, trgovca v Sevnici. Prvi zbor upnikov pri okrajnem sodišču v Sevnici dne 7. aprila 1927 ob devetih. Oglasitveni rok do dne 10. maja 1927. Ugotovitveni narok pri imenovanem sodišču dne 24. maja 1927 ob devetih. dalje o imovini Janeza Gergarja, gostilničarja in posestnika v Križevcih št. 199. Prvi zbor upnikov pri okrajnem sodišču v Murski Soboti dne 21. marca 1927 ob desetih. Oglasitveni rok do dne 25. aprila 1927. Ugotovitveni rok narok pri imenovanem sodišču dne 9. maja 1927 ob desetih.

Vpisi v trgovinski register. Vpisale so se nastopne firme: Lesna eksploatacija, družba z o. z., Kozminci pri Ptuju, Jugospedit, mednardna špedicija, družba z o. z., Maribor, Trgovska družba Mura, družba z o. z., Murska Sobota, in »Merkator«, prodaja državnih papirjev in srečk, Vrtilek in Co., družba z o. z., Ljubljana. **Izbrisala se je nastopna firma:** Slovenska banka, podružnica Dolnja Lendava.

Industrija.

Gospodarske potrebe industrije na Hrvatskem in v Slavoniji. Industrijska sekcija zagrebške trgovske in obrtniške zbornice je imela pred kratkim sejo, na kateri se je bavila z aktuelnimi potrebami industrijcev na svojem področju. Sekcija je na tej seji sklenila med drugim sledeče: 1. Zbornica se ponovno zavzame za revizijo popisa strojev in strojnih delov, ki se izdelujejo v državi, da se na ta način omogoči carine prost uvoz strojev in strojnih delov, ki se ne izdelujejo v državi; 2. Vprašanje konkurence, katero povzroča država privatnim podjetjem s tem, da dovoljuje razne predmete izdelovati v kaznilnicah, se prične javno obravnavati po časopisju, ker so bili vsi dosedanji koraki brezuspešni; 3. ob sklepanju trgovske pogodbe s Čehoslovaško zahteva zbornica, da se naša mlinska industrija, ki ima velik interes na čehoslovaškem tržišču, primerno zaščiti, ker preti nevarnost, da se ob pogajanjih ta interes ne bo zadosti uvaževal; 4. vlada naj skrbi za to, da bodo na mednarodni gospodarski konferenci zadostno zastopani gospodarski krogi naše države iz vseh panog gospodarstva; 5 sekcija spričo ugovorov nekaterih gospodarskih organizacij v polnem obsegu odobruje stališče zborničnih odposlancev na anketi o zborničnem zakonu, na kateri so se zavzeli za sistem skupnih zbornic za trgovino, obrt in industrijo.

Carina.

Carinski ažijo. Jugoslavija: 1 zlati dinar = 11 papirnatih dinarjev; Avstrija: 1 zlata krona = 1.44 S; Ogrska: 1 zlata krona = 14.500 pap. kron (=1.16 pengö); Rumunija: 1 zlata leja = 40 pap. lej; Italija: 100 zlatih lir = 442 pap lir (342 odstotkov); Španija: 1 zlata peseta = 1.1443 pap. peset; Bulgarija: 1 zlati lev = 15 pap. levov; Grška: 1 zlata drahma = 14 pap. drahem.

Denarstvo.

Zakonitna obrestna mera na Poljskem. Poljska vlada je določila zakonito obrestno mero na 10% letno. Ta odredba je stopila dne 1. marca t. l. v veljavo.

Amerika zahteva denar. Poročali smo, da je univerza Princeton predlagala ameriški vladi, naj se vojni dolgovi na novo uredijo. Nato je pisal Mellon rektorju univerze in je zagovarjal stališče, da bi obnovitev pogajanj o ureditvi dolgov inozemskih držav pomenila korak nazaj ter da bi najbrž prej povzročila prepir in zmešnjavo kot pa pripomogla do gospodarske stabilnosti in do metodičnega zboljšanja v blagostanju sveta. »Narod, ki se odreče lastnim pravičnim zahtevam, kaj težko zasluži spoštovanje drugih narodov. Uničenje vojnih dolgov bi Zedinjene države v Evropi ne napravilo bolj priljubljene. Drugim državam podeljeni predujmi so posojila, ne pa doneski za aliirance. Evropejci kupujejo v Ameriki na kredit, mi smo pa Francozom in Angležem plačali za njih dobave na stotine milijonov. Mellon se obrača nadalje proti trditvi, da bi pogoji za ureditev dolgov pri aliirancih pomenili za dva rodova ogromno obremenitev. To, kar dajo države Ameriki, je več kot kritо od plačil, ki jih dobijo evropske države od Nemcev. Vidimo, da stoje Amerikanci odločno na stališču, da se morajo vojni dolgovi plačati.

TRIKO PERILO
za moške, žene in otroke, volna v vseh barvah, rokavice, nogavice, dokolenice, nahrbtniki za lovce in lovce, dežniki, klobuki, čepni robci, palice, vilice, noži, škarje, potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, brivce edino le pri tvrdki
Josip Petelinc
Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika.
Najnižja cena! Na veliko in malo!

Davki in takse.

Zvišanje eksekucije oproščenega minima v Avstriji. Z zakonom z dne 1. marca 1927, je Avstrija eksekucije oproščen minimum glede službenih in mezdnih prejemkov zvišala na letnih 1200 šilingov. Pri prejemkih do 2400 šilingov mora biti od presežka eksekucije prostih dve tretjini, pri prejemkih do 4800 šilingov pa od presežka polovica.

Davčni donosi v mesecu novembru 1926. V mesecu novembru 1926 se je v naši državi pobralo 272,505.139.50 Din neposrednih davkov. Na posamezne pokrajine se plačilo razdeli sledeče: Hrvatska in Slavonija 59,852.053.41 Din, Bosna in Hercegovina 40,972.791.98 Din, Vojvodina 87,553.641.07 Din, Slovenija 28,642.955 Din, Dalmacija 3,328.302.59 dinarjev, Srbija in Črna gora 52 milijonov 155.394.80 Din. V navedeni skupni vsoti je vštet davek na poslovni promet z vsoto 18,262.564.80 Din. Plačala ga je Hrvatska in Slavonija 4,234.069.74 Din, Bosna in Hercegovina 2,627.411.48 Din, Vojvodina 3,297.284.64 Din, Slovenija 4,877.738.38 Din, Dalmacija 306.065.19 dinarjev, Srbija in Črna gora 2,909.995.37 dinarjev. Slovenija je torej v navedenem mesecu plačala preko ene četrtine vsega davka na poslovni promet in več nego eno desetino vseh neposrednih davkov.

DAVČNA BREMENA FRANCOSKEGA PREBIVALSTVA.

Francoski narodni gospodar Rosier je pred kratkim predaval o davčni obremenitvi francoskega prebivalstva. V svojem predavanju je navajal med drugim sledeče, jako zanimive podatke: V l. 1820 je Francija pobrala na davkih 900 milijonov frankov. Ta vsota je znašala v letu 1880 že 3200 milijonov in v letu 1913 4139 milijonov frankov. V letu 1914 se je donos davkov znižal na 3490 milijonov, v l. 1917 dvignil na 5100 milijonov, v l. 1919 na 8500 milijonov, v l. 1920 na 13 tisoč 200 milijonov, v l. 1921 na 15.800 milijonov, v l. 1922 na 17.480 milijonov, v l. 1923 na 21.000 milijonov, v letu 1924 na 27.000 milijonov, v l. 1925 na 29.000 milijonov in v letu 1926 na 42.000 milijonov. Na enega prebivalca je odpadlo leta 1913: 129, v l. 1916: 150, v l. 1918: 250, v l. 1920: 470, v l. 1923: 575, v l. 1924: 630, v l. 1925: 910 in v l. 1926: preko 1000 fr., kar daleč presega davčno obremenitev v sosednih državah.

Promet.

Mednarodna konferenca za tranzitni promet. Dne 12. aprila t. l. se sestanejo v Monakovem zastopniki srednjeevropskih držav, da se bavijo z vprašanjem našega tranzitnega prometa. Udeleži se je tudi naša država. Na konferenci se bode razpravljalo tudi o raznih železničasko - administrativnih vprašanjih.

Turške železnice. V Carigradu je zboroval turški železničarski kongres in so sklenili več važnih stvari. Vse železnice v Turčiji bo upravljala ena sama železniška direkcija. Za vsako novo progo bodo napravili potrebne delavnice. Železniški strokovnjaki se bodo šolali na strokovnih šolah v Hajdar Paši in Eskišehirju, samo višji tehniki tudi v inozemstvu. Na novo zgrajene proge bodo normalnotirne in ozkotirne; širina prvih bo kot običajno 1.435 m, širina drugih pa 1 meter. Povprečna hitrost normalnotirnih bo 60 km, ozkotirnih pa 50 km.

Iz naših organizacij.

Občni zbor Gremija trgovcev Celje. Dne 24. marca t. l. ob 19. uri se vrši redni letni občni zbor mestnega gremija trgovcev v Celju, v mali dvorani Narodnega doma, Dečkov trg št. 8 z običajnim dnevnim redom. Vsi člani so vabljeni, da se ga polnoštevilno točno udeležijo in na ta način pokažejo svojo stanovsko zavednost.

Trgovski gremij v Mariboru vabi na redni občni zbor, ki se bo vršil v četrtek, dne 24. marca 1927 ob 19. uri v Gambrinovi dvorani v Mariboru s sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo o poslovanju leta 1926. 3. Blagajniško poročilo. 4. Poročilo računskih preglednikov. 5. Sklepanje o proračunu za leto 1927 ter določitvi letnih gremijalnih doklad. 6. a) Nadomestna volitev predsednika za dobo enega leta; b) volitev dveh računskih preglednikov, štirih odposlancev k pomočniškim zborovanjem ter 7 delegatov in 7 namestnikov za zborovanja Zveze trgovskih gremijev. 7. Predlogi po § 18 gremijalnih pravil, katere morajo člani vsaj tri dni pred občnim zborom predložiti pismeno gremijalnemu načelstvu. 8. Sklepanje o odpravi novoletnih daril, prodaji veseličnih vstopnic po trgovinah itd. 9. Raznoterosti. Ker se vsled kratko odmerjenega časa zapisnik zadnjega občnega zbora na tem zborovanju ne more prečitati, je isti vsem članom tekom 7 dni pred občnim zborom v gremijalni pisarni na razpolago. V slučaju, da bi ta za 19. uro sklicani občni zbor ne bil sklepčen, se vrši eno uro pozneje drugi občni zbor, ki sklepa veljavno ne glede na število navzočih članov. — Predsednik: Vilko Weixl, l. r.

Trgovska zadruga za okolico sodnijskega okraja Ptuj v Št. Vidu se je glasom spremenjenih pravil preuredila v gremij in se odslej naziva: Trgovski Gremij za okolico v sodnijskem okraju ptujskem — Št. Vid pri Ptuju.

CINK.

Svetovno produkcijo cinka v lanskem letu 1926 ceni American Bureau of Metal na 1,372.400 ton napram 1,264.828 v letu 1925 in 1,125.252 ton v letu 1924. Od l. 1925 na 1926 so produkcijo najbolj pomnožile U. S. A., in sicer za 48.000 ton; za njimi je Kanada s 24.000 in Belgija z 21.000 tonami. Produkcija Velike Britanije je pa vsled premogovnega štrajka nazadovala za 22.000 ton. Ta-le je bila lanska produkcija:

U. S. A.	638.533	ton
Kanada	62.000	„
Mehika	6.550	„
Belgija	209.674	„
Francija	82.177	„
Nemčija	75.177	„
Vel. Britanija	20.148	„
Holandska	27.333	„
Poljska in Gornja Šlezija	137.891	„
Španska	17.860	„
Avstralija	53.180	„
Druge dežele	42.000	„
Skupaj	1,372.400	ton

RAZNO.

Zavarovanje proti dežju. Od 1. aprila l. l. prično nemške zavarovalnice po vzgledu zavarovalnic v Angliji in Ameriki sprejemati zavarovanja proti škodi, katero povzroča restavracijam, kopališčem, sportnim društvom ob tekmah itd. deževje ob času, ob katerem pričakujejo večji obisk.

Živinske bolezni na Poljskem. Čehoslovaška vlada je uvoz živine iz Poljske vsled živinskih bolezni, ki se tam v precejšnji meri pojavljajo, prepovedala.

Mariborska borza dela. Od 13. do 19. marca l. l. je pri tej borzi iskalo dela 104 moških in 44 ženskih t. j. 148 oseb; delo je bilo pa ponujeno 38 moškim in 35 ženskim, tedaj 73 osebam, 26 delavcev in 25 delavk je dobilo delo, 49 moških je odpadlo, 18 oseb t. j. 14 moških in 4 ženske je pa odpotovalo. Od 1. januarja do 19. marca je 1770 oseb iskalo dela, 923 je bilo ponujeno, v 601 slučaju je borza posredovala uspešno, 593 jih je odpadlo, 232 pa odpotovalo.

Pri mariborski borzi dela je delo na razpolago: 17 hlapcem, 31 viničarjem, 7 majarjem, 10 delavcem za izdelovanje granitnih kock, 3 vrtnarjem, 2 žagarjema, 1 krojaču, 1 čevljarju, 1 tesarju, 1 mizarju, 6 vajencem (pekovske, krojaške, ključavničarske, mizarske in kleparske obrti). 31 kmečkim deklam, 3 sobaricam, 6 kuharicam, 10 služkinjam, 2 vzgojiteljicama, 1 varuški, 1 vrtni delavki, 1 trgovski agentinji, 2 postrežnicama, 1 natakarici, 1 gostilniški kuharici in 1 šiviljski vajenki.

Po svetu. — V zadnjem času je dobila poljska industrija več **koncesij** na ozemlju Sovjetske Rusije, tako v emajlu kot svetiljkah, tekstilijah in celuloidu. — Strokovnjaki pravijo, da bo znašal s **sladkorno peso** obdelani prostor v Češkoslovaški letos 280.000 ha; v kampanji 1925/26 jih je bilo 171.000, v kampanji 1924/25 pa 302.000. — Importerji **kosà** na Poljskem so napravili **sindikat** s skupnim prodajnim uradom. Sindikatu so se pridružili tudi inozemski izdelovalci kosà. — Število **trgovskih insolvenc** na vsem ozemlju sedanje Poljske je padlo od 517 v letu 1925 na 252 v letu 1926. V istem razmerju je padlo tudi število trgovskih nadzorstev. — V posebnem člančiču poročamo o trgovini **Latvije** v letu 1926. Pripominjamo, da se lanska velika pasivnost znižuje; v januarju na primer je znašal uvoz 18.8 mil. latov, izvoz 15.3, pasivnost 3.5; v decembru je pa pasivnost izkazala 12.9 mil. latov. — **Zagrebški** pomladanski velesejem bo trajal od 1. do 8. maja. V okviru sejma bo tudi automobilni sejem ter radio-razstava in razstava poljedelskih strojev. — V ostrovskem premogovnemu okraju je bilo doslej **odpuščenih** že čez 1900 delavcev. — Poljska banka hoče znižati **obrestno mero** od 9 na 8 in pol odstotka. Obenem bo izdalo finančno ministrstvo naredbo, ki znižuje maksimalno debet-obrestno mero 15% na maksimalno 14 odstotkov. — 15. t. m. se otvori v Londonu avkcija **volne**; ponudba je označena s 166.000 balami; 83.000 bal je avstralskih, 20.000 južnoameriških. — **Borznih senzalov** v Berlinu je bilo 1. marca letos 678, 1. marca lani 628, 15. novembra 1925 598, 15. aprila 1925 571, 1. novembra 1924 528 in 1. avgusta 1924 480. Sedaj jih je torej 200 več kot v avgustu 1924. Če računamo zraven še samostojno delujoče agente, dobimo število 800. V Ameriko leteči **Uruguayci** so se ponesrečili blizu rtiča Džubi ob obali Afrike, nasproti Kanarskim otokom; ladjica in dva motorja so se zarili v pesek, moštvo se je rešilo, pa so jih beduini ujeli in čakajo na odkupnino. — Severoameriški **Lloyd** ima 68 milijonov mark premoženja. — Na navadnem **motornem kolesu** je prevozil Francoz Rossion v treh dneh 714 km skoz **Saharo**; s tem se je izkazala poleg automobila tudi uporabljivost motorja za saharski promet. — Francoz Fonck **je hotel leteti lani iz Amerike v Evropo** z areoplanom, brez etape. Tik pred odhodom se mu je areoplan užgal. Pravijo, da so mu ga Amerikanci zažgali. Letos hoče zopet leteti, pa bo zaradi varnosti vzel tudi dva Amerikanca s seboj.

Drobne vesti. Ameriški državni tajnik Mellon označa prebitek davčnih dohodkov v zadnjem davčnem letu za tako zadovoljiv, da namerava vlada v najkrajšem času **dohodninski davek zopet znižati.** — Ponovna pogajanja s poljsko železno industrijo kažejo na skorajšnji **vstop Poljske** v mednarodni kartel. — Glavni odbor nemškega državnega zbora je dovolil 10 milijonov mark za **pospeševanje aviatike v Nemčiji.** — Zaposlenost na Angleškem se neprestano boljša, zlasti v železni, rudarski, ladjogradbeni, jekleni, tekstilni in stavbni industriji. Do 21. febr. se je število **brezposelnih** v teh industrijah znižalo za 96.000. — **»Vereinigte Glanzstoffabriken** v Düsseldorfu (umetna svila) predlagajo 15-odstotno dividendo na zvišano delniško glavnico 42 milijonov mark (lani 30 milijonov). — Spet sta prišli dve poljski **sladkorni tovarni** v tuje roke, topot v nemško-holandske. — Nemci bodo zvišali **carino** na sladkor od 10 na 15 mark za meterski stot. — Bilanca pomladanskega velesejma v **Breslauu** (Vratislava) je brezupna in se je končala s popolnim fiasko. Listi pišejo: Zopet se vidi, da ne bo obstal noben drug sejem, kakor oni v Leipzigu. — Vsled pocenitve žita pada na Ogrskem cena **moke.** — Svetovna poraba **bombaža** je znašala od januarja do konca avgusta leta 1926 12,934.000 bal. — Ameriški finančnik Oton Kahn označa sedanji gospodarski **razvoj Evroke** kot normalen, stabiliteta je že dosežena. — Nemška **železna industrija** naznanja, da bo cene zvišala. Mnenje, ali je to zvišanje upravičeno ali ne, je pa zelo deljeno. — Nemčija je jamčila doslej 300 milijonov mark za **trgovino z Rusijo.** 31. t. m. poteče ta ruskonemški dogovor, in so eksporterji v velikih skrbeh, da nemška vlada kredita ne bo podaljšala. Zato delajo na to, da bi se vse tvrdke, ki v Rusijo eksportirajo, združile. — Produkcija **surovega jekla** na Nemškem v februarju je dala 1,230.000 ton; na dan 89.33 odstotkov produkcije iz leta 1913. A obseg današnje Nemčije je drugi kot je bil obseg Nemčije l. 1913.

Najboljši šivalni stroj in kolo
je edino le
GRITZNER in ADLER

GRITZNER in ADLER
za dom, obrt in industrijo v vseh opremah.
Istotam pletilni stroj DUBIED
Pouk v vezenju brezplačen.
Večletna garancija
Delavnica za popravila.
Nizke cene, tudi na obroke.

Josip Petelinc
Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika.

TRŽNA POROČILA.

Mariborski trg dne 18. marca 1927. Približuje se pomlad, dnevi postajajo daljši in gorkejši in vse to se občuti tudi na mariborskih trgih. Topot je bilo samo 47 slaninarjev, ki so pripeljali le 123 zaklanih svinj na trg in so prodajali meso po 10 do 27 Din za kg na drobno, po 15 Din za kg na debelo, slanino pa po 20 do 23 Din za kg, domači mesarji so ostali pri dosedanjih cenah, le nekoliko jih je bilo, ki so prodajali kravje meso po 7 do 9 Din kg. — **Perutnine** je bilo okoli 400 komadov. Cene so bile piščancem 32.50 do 35, kokošim 35 do 60, racam in gosem 60 do 90, puranom pa 80 do 150 Din, domačim zajcem 8 do 30, kozličem 75 do 100 Din komad. — **Ribe:** morske po 20 do 27.50 Din kg. — **Krompir, zelenjava, druga živila, cvetlice, sadike:** Krompir, katerega je bilo 11 voz na trgu, se je prodajal po 6 do 7 Din mernik (7 in pol kg) oziroma Din 1.75 do 2.25 kg, kislo zelje 3 do 4, kisla repa po 2, grah v stročju 18 do 12, čebula 5 do 7, česen 14 do 18, med 30 do 40, maslo surovo 44 do 46, kuhano 44 do 48, čajno 55 do 65 Din kg. Solata 8 do 12 Din kg, oziroma glavnata in endivija, kakor tudi ohrovt po 2 do 3 Din, karfiol 4 do 10 Din, sveže zelje 2 do 5 Din komad. Mleko 3 do 3.50, smetana 12 do 14, olj čno olje 26 do 36, bučno 18 do 24 (po trgovinah 16 Din liter), jajca 1,25 do 2 Din komad, sirček 1 do 8 Din hlebček. Sadje: jabolka in hruške 4 do 12 Din, suhe češplje 12 dinarjev, datelji 24 do 36 Din, orehi 10, jederca 32 do 35 Din kg, limone 0.75 do 1 Din, pomaranče 1 do 3 Din komad. Cvetlice 1 do 5, z lonci vred 15 do 50 Din komad, sadike (jabolka, hruške, breskve, višnje, črešnje, marelice, rože itd., katerih je bilo v veliki obilici) po 10 do 25 Din komad. — **Lončena in lesena roba** 1 do 100 Din komad, brezove metle 2.25 do 5, lesene grablje 6 do 8 Din komad, leseni vozički 100 do 300 Din komad. Pleteni peharji, jerbasi, košare, cajne po 6 do 25 Din komad.

Seno in slama na mariborskem trgu. Kmetje so pripeljali v mesto v sredo 16. marca 9 voz sena in 5 voz slame, v soboto 19. marca pa 12 voz sena in 6 voz slame in so prodajali seno po 70 do 100 Din, slamo pa po 45 do 55 Din za 100 kg, oziroma slamo tudi po 1.50 do 2 Din za snop.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 22. marca t. l. ponudbe za dobavo borovih plohov, desk, 30.000 komadov štaketov, 1000 komadov hrastovih stebrov, 260 komadov žarnic ter glede dobave 500 komadov signalnih šip ; do 26. marca t. l. pa glede dobave 10 kg trtnih vrvic. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odelenju te direkcije. — Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 21. marca t. l. ponudbe glede dobave vodovodnih cevi s pripadajočimi ventili in zveznimi kosi, do 1. aprila t. l. pa glede dobave 130 m³ jamskega lesa. — Direkcija državnega rudnika v Kakanju sprejema do 26. marca ponudbe glede dobave 2000 kilogramov karbida; do 29. marca t. l. pa glede dobave platna za zastore (Rolleten-Gradel). — Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 29. marca t. l. ponudbe glede dobave 12 komadov kilovatnih meril. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 4. aprila t. l. pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave garnitur za dviganje lokomotiv. — Dne 4. aprila t. l. pri Direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave Portland-cementa. — Dne 6. aprila t. l. pri Upravi državnih monopolov, ekonomsko odelenje v Beogradu, glede dobave strojnega in cilindrskega olja, konsistentne masti, petroleja, bencina, špirita in nafte. — Dne 12. aprila t. l. pri Ministrstvu vojske in mornarice, odelenje za mornarico v Zemunu glede dobave belega sukanca, belega traku in gumbov. — Dne 19. aprila t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave bombaža za čiščenje.

Prodaja. Pri Kr. Direkciji šum v Vinkovcih se bo vršila dne 8. aprila t. l. pismena ofertalna licitacija glede prodaje 3.150 m³ taninskega lesa.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

Občni zbor

Društva trgovskih potnikov in zastopnikov za Slovenijo v Ljubljani,

se vrši dne 10. aprila 1927 ob 10. uri v restavraciji „Ljubljanski dvor“ v Ljubljani

s sledečim dnevnim redom:

1.) Otvoritev.
2.) Poročilo predsedništva, tajnika in blagajnika.
3.) Poročilo revizorjev.
4.) Volitev novega odbora.
5.) Izpopolnitev pravil.
6.) Slučajnosti.

V slučaju nesklepčnosti se vrši občni zbor eno uro kasneje in sklepa pravoveljavno ne glede na prisotno število članov.

ODBOR.

Veletrgovina
kolonijalne in špecerijske robe
Ivan Jelačin
Ljubljana
Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode
Točna in solidna postrežba!
Zahtevajte cenik!

Vse vrste trgovske knjige kot: amerikanski journali, glavne knjige, blagajniške knjige, vsakovrstne štrace, bloke, mape kakor tudi vse vrste šolske zvezke Vam nudi s svojimi prvovrstnimi izdelki najugodneje
A. JANEŽIČ, Ljubljana
Florijanska ulica št. 14
knjigoveznica, industrija šolskih zvezkov in trgovskih knjig.
Na veliko! Na malo!

Tiskarna MERKUR, Ljubljana
trg.-ind. d. d. - Simon Gregorčičeva ulica 23
se priporoča za tisk vsakovrstnih tiskovin za trgovce, obrtnike, industrijce in urade. -- Lastna knjigoveznica

Veletrgovina
A. ŠARABON
v Ljubljani
priporoča
špecerijsko blago
raznovrstno žganje, moko in deželne pridelke. - Raznovrstno rudninsko vodo.
Lastna pražarna za kave in mlin za dišave z električnim obratom.
Ceniki na razpolago!

Ureja dr. IVAN PLESS. — Za Trgovsko-industrijsko d. d. »MERKUR« kot izdajatelja in tiskarja: A. SEVER, Ljubljana